

Stadsvandring om Drott Gyllenberg

Drott Gyllenberg

Ett 70-tal personer deltog i stadsvandringen med tema **Drott Gyllenberg**, han var arkitekt och stadsarkitekt i Skara. Vandringen fokuserade på stadens utveckling under 1940-, 1950- och 1960-talen och på de många byggnader som Gyllenberg ritade och som än i dag präglar stadsbilden.

Drott Gyllenberg, föddes 1920 i Annedal i Göteborg och var verksam som arkitekt från 1947 till början av 1970-talet. Efter sin tid som stadsarkitekt i Skara drev han en egen arkitektfirma i Göteborg, men fortsatte att sätta tydliga avtryck i Skara, det blev bostadshus, affärsbyggnader och offentliga fastigheter. Han tillhörde den adliga släkten Gyllenberg, vars anor går tillbaka till 1600-talet och som bär adelsvapnet nummer 1030, det Gyllenbergska vapnet.

Bland Gyllenbergs verk finns affärs- och bostadshuset vid Skolgatan och Tullportagatan. Fastigheten uppfördes i slutet av 1950-talet. Tanken var att byggnaden skulle anpassas till den omgivande bebyggelsen, men resultatet blev i stället en modern byggnad som tydligt bröt mot den äldre arkitekturen i området.

När det Zetterwallska huset där Centrumhuset byggdes i början av 1960-talet ersattes det av ett påkostat och tidstypiskt modernt hus, med arkad och burspråk. Även Friölscha huset, som senare blev stadens bibliotek, fick ett nytt arkitektoniskt uttryck. Förändringarna väckte diskussioner och alla ansåg inte att de nya byggnaderna harmonierade med den äldre stadsmiljön.

Andra betydelsefulla byggnader ritade av Gyllenberg är Dahlbergs bilhall från 1951, som senare byggdes om till brandstation och fortfarande används för detta ändamål. Han ritade även Viktoriagården med de så kallade stjärnhusen, uppförda i början av 1960-talet som ålderdomshem. Byggnaden används i dag som förvaltningslokal inom omsorgen. Före Viktoriagården låg äldreboendet Vilan med Drysagården för äldreomsorgen.

På platsen där Ingo-macken ligger i dag fanns tidigare Leo Karlges bilhall, även den långa byggnaden ritades av Gyllenberg.

Ett annat uppskattat verk är bostadshuset på Domprostegatan 12, där olika material och färger kombinerats på ett modernt och lekfullt sätt. Enligt Johan Hjertén är detta ett av Gyllenbergs främsta verk, inte minst tack vare den annorlunda exteriören och med stora fönster och välbevarade interiörerna

Även hyreshusen på Kanikegatan är ritade av Gyllenberg. Där kom han att bo med sin familj, fru och tre barn. Han befann sig ibland i en speciell situation då han som stadsarkitekt kunde komma att granska och godkänna byggnader som han själv hade ritat, något som emellanåt väckte frågor om dubbelroller.

Vandringen fortsatte genom stadens bostadsområden och affärskvarter till tingshuset på Peter Hernqvists gata. Byggnaden ritades av Gyllenberg 1958 och uppfördes året därpå. Tingshuset är starkt präglad av modernismens ideal och räknas i dag som en

kulturhistoriskt värdefull byggnad. Här arbetade Gyllenberg med stor frihet och använde material av hög kvalitet. Byggnaden är utformad som två sammanbyggda hus, något som bland annat kan utläsas i takkonstruktionen.

Drott Gyllenberg avled i sjukdom endast 54 år gammal. Trots sitt relativt korta liv lämnade han efter sig ett stort antal byggnader som fortfarande sätter sin prägel på Skara och berättar om stadens utveckling under efterkrigstiden.

Efter vandringen samlades deltagarna vid Båtsmansgården för kaffe och fralla. Nästa stadsvandring äger rum den 3 augusti med temat **”Minnestenar”**, och guidningen leds då av Sven-Olof Ask.

Text Lena Brodin

Foto Freddie Wendin